

teaterpjäs för två personer.

ROLLER: Du
En annan

I ETT VARUHUS

**Sori av mängder av människor
på avstånd... det låter som
inne i en bikupa.**

Du:
Den djäveln kommer inte att
köpa någon kniv...

*Du står vid en varudisk med
köksknivar skärbräden och
maskiner som hackar mat.
Du muttrar.*

En handduk...
Ser man på... var det bara
det som fattades
Förlåt...
Sju och femtio...

Du låter irriterad.

För den stora ja...
Det är en smörkniv...

Du låter syrlig.

Den är nog svår att ha till
något annat.
Herrhattar...
Det är längre bort...
Ja det finns ställ till...
Man kan ju köpa en ställning
med tio stycken som står
uppställda på en rad... det
ser mycket trevligt ut på ett
middagsbord...
På det viset kan ju var och en
få en egen smörkniv i trä...
att använda till vad dom vill...
Är ni inte så många...
Ja vi får inte bryta någon
förpackning... vi får dom på
det här viset från fabriken...
Men fråga därborta då...

Du pekar långt bort.

Där har jag hört att man kan
köpa litet udda saker... en
kniv... eller en gaffel... det
kan ju vara så att man inte
har så många att duka till
kanske... vad ska man då med
en hel uppsättning till...

*Det knastrar om
munnen på dig.*

Det var så litet så...

Du höjer rösten irriterat.

Var snäll och rör inte här.
Nej det kan jag inte...
Ska ni ha den då...

Du är mycket uppretad.

Vet inte...
Vet ni vad en sådan här
kostar...
Ge er iväg härifrån...
Ja klagat ni bara...
Djävla barnungar...
Vadå...

*En ny kund uppenbarar
sig vid disken.*

Det går på elektricitet ja
Är dom borta nu

*Du muttrar ilsket i mungi-
pan.*

Man får passa sig för dom...
Dom kommer hit i små
grupper... så skickar dom fram
en att fråga om
någonting... helst ska man
också ta fram några olika
varor och visa upp för dom...
Under tiden händer helt
andra saker bakom
ens rygg

*Du låter
frågande.*

Att riva med...
För hand...
Ja vi har den här
lilla behändiga... inte
det
För liten...
Men marknaden har
ingen större...
I Frankrike...
Har jag aldrig hört
talas om...
Dom river nog på
samma sätt som vi
gör här...

Du skriker till.

Nej säger jag...
Nu är dom här
igen...

Du låter mycket oförskämd.

Ni ska inte handla någonting...
Det syns på er...
Gå ut på gatorna istället...
Där hör ni hemma... låt folk
som vill handla i lugn och ro
och få vara i fred...
Jag har en kund här...

*Du skrattar ansträngt
och ursäktande.*

Dom ger sig inte heller...
Dom har inget annat för sig...
Ingen vettig verksamhet att
hålla på med...
Hela dagarna springer de
omkring här och irriterar
folk med sina frågor och
dumma svar på allting...
Herrhattar är två trappor
upp...

Du flinar.

Just det ja...
Har man ont i benen finns
det hiss bakom kyldisken
där borta...

Du återgår till din kund.

Ni ville ha något att
riva med...
Jag är ledsen...
Ni kan inte tänka
er något annat...

En skärbräda...
Vi har skärbrädor med skåror
för kötsaften...
Får inte kosta så mycket...
Det är en present...
Jag förstär...

Du är artigt undrande.

Ungkarl...
Inte så nära släkting kanske...
En servettring har ju alla
nyttan av...
Är det för personligt...
Jaha...
Vad sägs om ett underlägg
under tallriken när man äter

då... det kan ju se trevligt
ut när man är ensam...
Vi har med körsbär på...
och om man vill kosta på en
dyrare variant så finns det
med flätade kanter i rotting...
nääh...
Han är inte intresserad
av mat...
Konstgjorda frukter då...
Att hänga på väggen...
Han kanske har ett eget kök
att vara i...

Du avbryter dig irriterat.

Förlåt men jag har faktiskt
en kund här...
Nej vi har inga köbrickor...

Du återgår till din kund.

Vadå...
Något att sätta på huvudet
i stället...
Försök med herrhattar då...
Det är första rulltrappan här
till vänster...
Ja ni kan fråga vid
parfymdisken därborta...
Rakhyvlar...

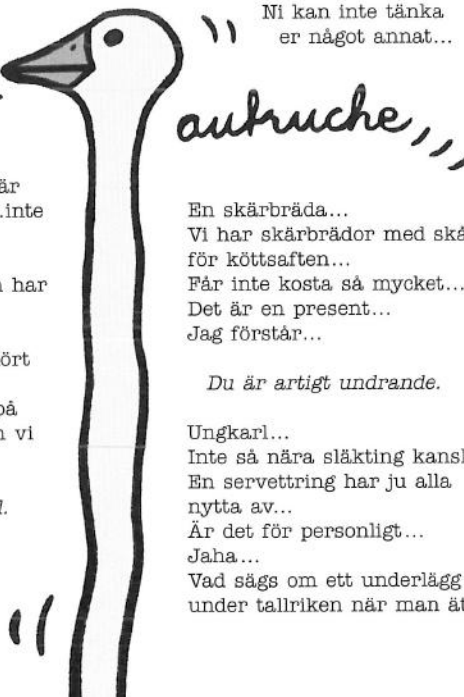
Du höjer rösten rasande.

Jag kallar på vakten...
Det finns en varuhusvakt här
som tar hand om sådana som
er... Nej... man får inte fråga
mig om någonting...
Jag har annat att göra...
Ni har varit här i flera
timmar nu...

Du låter kolerisk.

Kan ni visa upp en påse med
något som ni har handlat...

Du skriker till.

Det där...
Den där påsen kommer inte härifrån...
Den hade ni med er hemifrån...
Ser jag er här en gång till hämtar jag varuhusvakten...
Arton och femtio...

*Du bligar in i en äldre mans ögon.
Rösten är metallisk.*

Är det paket...
Ni vet att den här mindre modellen inte håller lika bra som den större därborta...
Ja skillnad och skillnad...
Det är ju skillnad på storlek... och hur länge den går att använda över huvud taget...
En sådan här liten sak blir ju utsatt för ett större slitage...
den orkar ju inte med lika mycket som en som är tillverkad i ett grövre material...
Ni ser ju själv hur lätt det är för någon att bryta av den...
det är ju bara att hålla den så här mellan sina fingrar...

Du slänger föremålet på disken framför dig.

Jag skulle aldrig köpa en sådan...
Den är billigare...
ja...
Nej byter gör vi inte...
Kunden får avgöra själv...
väljer den... den här...
får den köpa en ny...
när den här har gått sönder...
Men som sagt... vi varnar...
Ska den inte räcka så länge...
Nej vissa saker är det ju inte så viktigt med... Paket...
Det ska ges bort alltså...
Har ni jämna pengar...
Och skulle personen i fråga inte bli nöjd...
så vet ni alltså...
att det finns inget...

Du muttrar för sig själv.

Vad folk är nervösa...
Inte hinner de stanna upp och säga ett par ord till varandra...
Man hinner knappt få in varorna i paketet förrän dom slits ur händerna på en...
Inga julrim... inga julramsor...
Det är knappt så man hinner knyta en rosett nuförtiden...
Stålmöbler...
Det blir tre trappor upp...
Soffgrupper i stål...
Nej härnere har vi bara småsaker i rostfritt... är ni intresserad av större artiklar får ni ta rulltrappan därborts och åka upp...
Fönsterluckor i rostfritt...
Har jag inte hört talas om...
Att monter in själv...
Vi har diskunderlägg och skydd på väggar...
Vadå...
Kan ni gå åt sidan...
det kommer nya varor...
Är det här knivar...
Men herregud så många knivar...

Du börjar bli nervös.

Ja ni får gå vidare
Var snäll och blockera inte här...
Vispar är till höger

Någon ny har kommit fram till disken.

Eller en kniv...
Jaha...
Ni kanske vill vara så vänlig att titta igenom de olika knivmodellerna och se om det finns någon som passar er...

Du vänder dig mot en ny kund.

Och vad får det lov att vara här då...
En platta att sätta på väggen... till ett gift par...
Tycker dom om orange...

Du skriker plötsligt till.

Vakt...

Du får syn på något bakom en stor monter med flätade korgar från Kina.

Dom tillhör säkert en liga som håller på att tömma hela varuhuset så här i jultider när ingen har tid att titta efter vad som händer egentligen...
Ni får ursäkta...

Du låter som om du hade ett feberanfall.

Var det en platta ni sa...
De där ungdomarna har varit här hela förmiddagen...
jag tror att jag såg dom i går också...
jag är inte säker...
men då gick dom väl här och rekognoserade...
och valde ut...

Du andas häftigt. Dina kunder ser uppjagade ut.

Nu vet jag hur dom ser ut...
Jag kan beskriva dom exakt...
Det har försvunnit många saker från diskarna här de senaste dagarna...

Du är mycket upphetsad... orden pressas fram.

Man tycker inte synd om dom...
Fickorna fulla med saker...
Och utanför på gatan står väl en bil fullastad med både det ena och det andra...

Hallå...
Nu såg jag en av dom igen...
Dom retar en också...
Dom tittar fram bakom en ny disk när man minst anar det...
För en timme sedan tyckte jag till och med att en av dom var nere här på golvet och kröp mellan benen på en...
Allt för att komma över något så billigt som möjligt...

Du tuggar fradga.

En platta var det...
En orange...

Dina kunder ser rädda ut.

Få se här om vi har några orange kvar...

Du skriker till igen.

Ser ni...
Såg ni fingrarna därborta...
Nu hade dom satt mörka vantar på dom...

Ögonen skelar på dig... du går i ultrarapid fram mot en vägg och hakar ner en tjock skärbräda i trä.

Det finns aldrig några vakter här när man behöver dom...

Du smyger fram till montern med flätade korgar från Kina.

Titta...
Nu försvann dom...

Du ler hjärtligt mot dina kunder.

Orange ville ni ha...
Var det ett gift par...

Dina kunder ler skräckslaget.

Dom kan inte tänka sig en platta i en annan färg...
Det måste vara något med rött i...

Du rör dig sakta tillbaka mot din disk igen... dina ögon är mycket vaksamma mot omgivningen... skärbrädan är i ett fast grepp under ena armen.

Ena dagen ser dom ut som några oskyldiga ungdomar på väg att köpa något till någon nära släkting... andra dagen ser man vad dom verkligen går för... Duger det med bast... Det här är en billig sak som ändå har en viss fantasi med den här färgklicken på sidan...

Du sänker rösten... du har fått syn på något.

Inte det...

Du låter hotfull under det att du omärkligt försöker närma dig montern med de flätade korgarna.

Är det ett motiv dom vill ha på väggen... eller ska plattan gå att använda till något också... Man kan ju inte bara skära...

Ett fruktansvärt brak hörs... du har just försökt att slå en skymd person i huvudet. Du skriker.

Vakt...
Dom slapp undan...

En person ligger i en blodpöl framför dina fötter på golvet.

Titta vad dom gjorde... Helt oskyldiga människor som inte önskar annat än att få fira litet jul...

Du börjar gråta.

Kan någon vara snäll och kalla på en vakt av något slag...

Du böjer dig ner framför den livlösa personen. Den upphäver sin röst.

En annan:
En kniv

Rösten är knappt hörbar.

Jag sa just att jag ville ha en kniv...
Man skickade mig hit...

Du gråter hejdlöst.

Du:
Ska detta kallas julstämning.

Den andres röst rosslar.

En annan:
Det skulle vara i present till ett ungt par...

Du:
Jag såg dom hela tiden... inte trodde jag att dom var farliga...

En annan:
Jag hade tänkt mig med träskافت... eller den nya modellen med utbytbart skافت i fyra olika färger...

Det tätnar av folk runt omkring er. Sorlet växer till ett bisurr som kommer närmare och närmare. Du harklar dig... rösten verkar inte som om den varit använd på länge... du andas tungt.

Du:
Vänliga snälla... hederliga ungdomar... trodde jag:
Jag var inte misstänksam i början...
Allt är ju inte prismärkt... det är inte konstigt om man frågar vad något kostar...
Och känna på saker måste man väl ha lov till att göra...
Man ska väl till och med kunna ta med sig varor fram till utgången i ett varuhus för att kunna titta på dom i dagsljus om man vill...
Va...

Den blodige vidrör dig med sin hand.

En annan:
Gärna inslaget... i paket...

Dina ögon ser glasartade ut. Bisurret växer och blir starkare och starkare. Luften mörknar.

Du försöker skratta till.

Du:
Jag har ett perfekt signalement på dom...
Det här kan dom bli dömda för...

Den blodige försöker hålla fast dig.

En annan:
Hallå...

Du börjar skaka.
Några vingliknande föremål vecklas ut under armarna på dig.

Du:
Bssss...

En annan:
Jag hör inte...

Människorna omkring dig trycker på... du lättar från varuhusgolvet... du flyger upp mot taket mot dom starka ljuskällorna... du slår i utskjutande föremål på vägen.

Du:
Bsssss...sssss...

Du försöker hålla dig flygande... man ser hur du försöker ta dig ut genom varuhusets öppning och ut mot den mörka julhimlen... överallt fastnar du.

Du:
Bsssss...sssss...

Din flygning går dåligt... du tvingas ner på marken igen... ovanför ditt huvud glittrar julstjärnorna kor och tvärs.

ssss...sss...ss...s...

Du försöker att hitta något hål i väggen att smita ur istället... du kryper ihop på golvet... du släpar dig skadad fram.

ssssssssssss
ssss...

Människorna ovanför ditt huvud galopperar vilt... oljudet är fruktansvärt... luften är så gott som svart... du har blivit ihjältrampad. En svag vissling hörs ur ditt bröst.

scchhhiiii...

Slut.

Detaljer från/details from, *La Langue Française I / La Langue Française II, gouache på siden / gouache on silk, 1996.*